

Nieuw leerplan **Nederlands** voor

het **X**SO

de A(rbeidsmarktgerichte) -finaliteit

Een woordje uitleg

OPBOUW VAN HET LEERPLAN

Identiek voor alle leerplannen:

- situering in vormingscirkel
- krachtlijnen
- leerplandoelen & wenken
- basisuitrusting
- ...

SITUERING IN HET VORMINGSCONCEPT

KRACHTLIJNEN

- *Functioneel en zelfzeker communiceren in respectvolle interactie*
- *Van taal genieten, de beeldende kracht van taal en literatuur beleven en er creatief mee omgaan*
- *Door middel van taal structuur brengen in de eigen gedachten en ervaringen en ze toetsen aan eigen en andermans mens- en wereldbeeld*
- *Reflecteren op de eigen taal en op de taal van anderen*
- *Taal als systeem toepassen*

De KERN van Nederlands

RUBRIEKEN

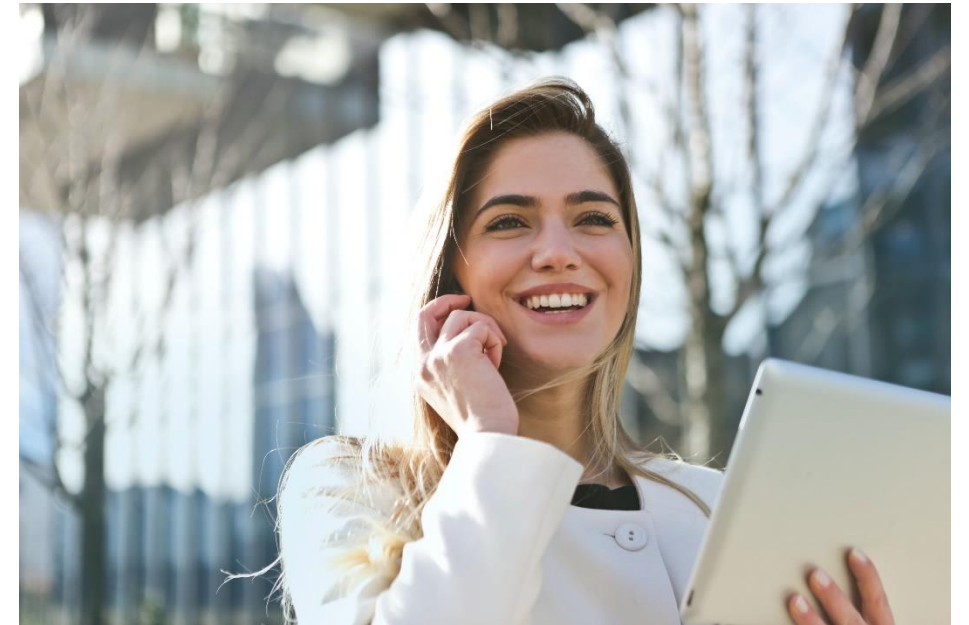
2 leerplandoelen (attitudes) over alle rubrieken heen en

4 rubrieken

- Communicatie en informatie (8 leerplandoelen);
- Literatuur (1 leerplandoel);
- Identiteit in diversiteit (2 leerplandoelen);
- Taal, taalsysteem en taalgebruik (4 leerplandoelen).

Rubriek 1: Communicatie en informatie

Doelzin

De leerlingen beoordelen informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid in geschreven en gesproken teksten met deze kenmerken.

Samenhang tweede graad: II-MaVo-a LPD 12; II-GFL-ddaa LPD 19

Voldoende variatie in tekstsoorten is aangewezen, bv. informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief, narratief. Teksten zijn ook vaak mengvormen: een tekst kan bv. zowel een informatief als een prescriptief doel hebben. Het is echter niet noodzakelijk om elk aspect met elke tekstsoort in te oefenen en te toetsen.

Het is belangrijk om de drie aspecten betrouwbaarheid, bruikbaarheid en correctheid in samenhang te laten onderzoeken. Bij het selecteren van relevante informatie is het kritisch bevragen van de inhoud en van de bron belangrijk. Met het communicatiemodel bekijk je het taalgebruik altijd in zijn totale, reële context. Daardoor maak je veel meer kans om tot een betrouwbaar inzicht te komen in hoe anderen taal gebruiken. Je kan de leerlingen ondersteunen door een kader met richtvragen aan te bieden dat hen helpt om informatie te beoordelen.

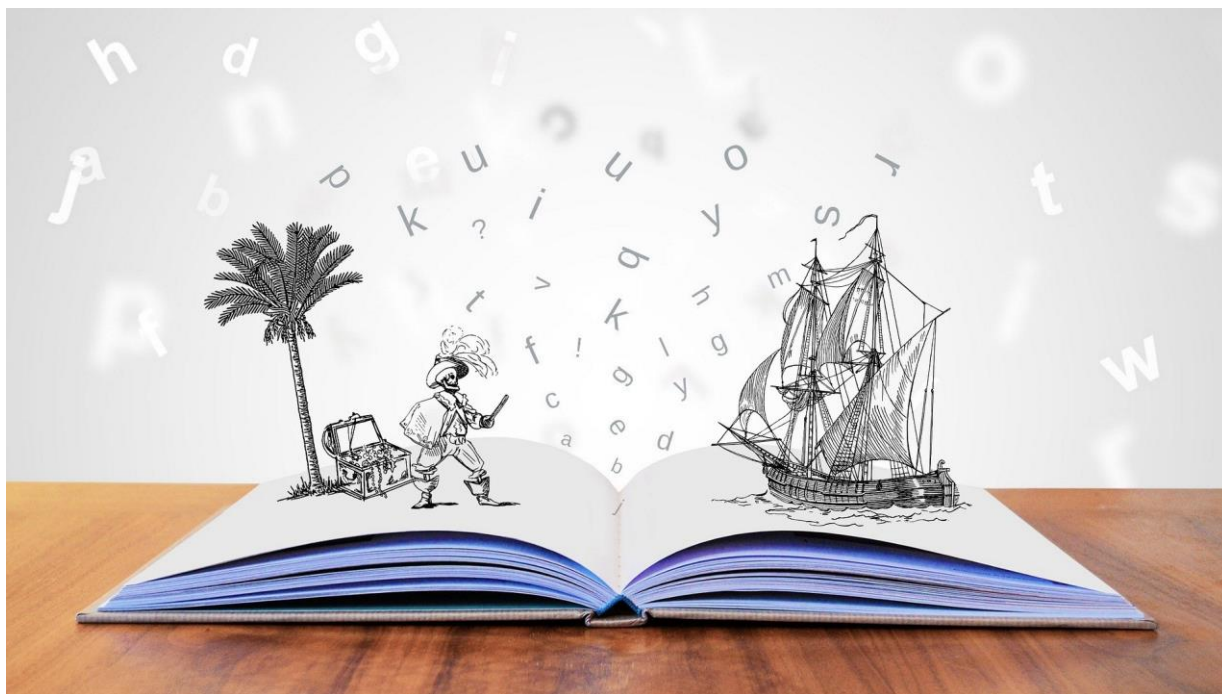
Je besteedt het best voldoende aandacht aan misleidende communicatie, bv. fake news, publireportage.

Didactische
wenken

Dit betekent o.m. dat ze intenties, opvattingen en waardeoordelen uit een tekst kunnen halen. Daarnaast dienen leerlingen bewust te reflecteren over de inhoud van gesproken en geschreven teksten. Je kan ook de leerlingen verschillende teksten tegelijk aanbieden en laten vergelijken op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid.

Rubriek 2: Literatuur

De leerlingen verwoorden hun gedachten, gevoelens en beleving bij het lezen, beluisteren en bekijken van verschillende soorten [literaire teksten](#).

Samenhang tweede graad: II-MaVo-a LPD 33; II-EnFr-a LPD 8; II-GFL-ddaa LPD 39

Samenhang eerste graad: Dit leerplandoel kwam ook aan bod in de eerste graad. Voldoende overleg binnen de vakgroep over de graden heen is aangewezen om overlapping te vermijden.

Je laat leerlingen het best kennismaken met veel verschillende soorten teksten.

Bv.: verhalen, poëzie, literaire fragmenten, (kort)film, strips, jeugdtheater, jeugd- en adolescentenboeken, games. Je daagt leerlingen uit om op verschillende manieren hun leeservaring te verwerken.

Ook bij lezen en luisteren krijgen beelden en het non-verbale/het kijken een plaats. Je leert de leerlingen kijken, met beelden omgaan, die beelden ‘lezen’, begrijpen en interpreteren en ontdekken dat die beelden vaak aanvullende informatie geven of de boodschap verduidelijken.

Als tussenstap mogen leerlingen een beeld (bv. schilderij, tekening, collage) of een niet-talige expressievorm (bv. drama, mime) gebruiken om hun gedachten en gevoelens uit te drukken. Daarna leggen ze uit wat ze met dat beeld of die expressievorm wilden uitdrukken en waarom.

Onder eigen gedachten en gevoelens verstaan we: bv. waarom sommige aspecten van de tekst aanspreken, waarom leerlingen zich identificeren met een bepaald personage, in welke zin ze gelijkaardige ervaringen zelf al meegemaakt hebben, waarom de tekst een bepaalde emotionele reactie teweegbrengt, waarom de uitdrukkingsvorm of stijl aanspreekt. Zo kunnen leerlingen hun identiteit verder ontwikkelen via bijvoorbeeld empathisch vermogen, waarden herkennen, erkennen, confronteren, verbeelden.

Rubriek 3: Identiteit in diversiteit

*De leerlingen gaan respectvol om met overeenkomsten en verschillen in taaluitingen, taalvariëteiten en talen.

Samenhang tweede graad: II-MaVo-a LPD 3

Je vertrekt het best vanuit de aanwezige meertaligheid (talen, dialecten) in de groep of in de regio. Je werkt aan taalattitude door bv. ideeën of vooroordelen rond tussentaal, dialecten en hiërarchische benadering van taal onder de aandacht te brengen. Je kan de leerlingen stimuleren om hun eigen meertaligheid te benutten.

Het is belangrijk dat leerlingen zich bewust zijn van hoe taalgebruik het waardeoordeel over anderen mee bepaalt. Leerlingen kunnen abstractie maken van dat impulsieve waardeoordeel.

Rubriek 4: Taal, taalsysteem en taalgebruik

De leerlingen gebruiken regels en kenmerken van het Standaardnederlands als [taalsysteem](#) bij informatieverwerking en ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Aspecten van het taalsysteem:
woorden (morfologisch domein),
zinnen (syntactisch domein),
betekenissen (semantisch domein),
spelling en interpunctie (orthografisch domein)

Samenhang tweede graad: II-EnFr-a LPD 11

Samenhang eerste graad: De kenniselementen die al aan bod kwamen in de eerste graad staan oranje, cursief gedrukt in het overzicht.

Het is niet de bedoeling deze kenmerken, mogelijkheden en principes strikt theoretisch te benaderen. Het is voldoende dat de leerlingen ze inzetten waar nodig. Het is niet de bedoeling dat de leerlingen deze theoretische termen zelf gebruiken.

Je leert de leerlingen de nodige hulpmiddelen ter ondersteuning kennen en inzetten wanneer nodig (bv. spellingswijzer, spellingcontrole, stappenplan, beslissingsboom, modellering).

LEREN IN SAMENHANG

1. De doelen worden bereikt in betekenisvolle contexten. Het doel en de context horen samen.
2. De doelen uit dit leerplan staan niet los van elkaar. Je kan ze verbinden met elkaar, over de rubrieken heen.
3. Je kan doelen ook integreren in een geclusterd vak. Je combineert dan doelen uit verschillende leerplannen rond een thema.

VOORBEELD LEREN IN SAMENHANG - CONTEXT PANDEMIE

Micro-
organismen en
virussen kennen

Weerbaar worden
in sociale
contacten

De gevolgen van
een wereldwijd,
globaal probleem
inschatten

Gezond en veilig
leren en leven

PANDEMIE

Pandemieën van
vroeger en nu
vergelijken

Hulp durven
vragen bij
problemen

Teksten lezen en
begrijpen

Modellen en
diagrammen
begrijpen en
interpreteren

VOORBEELD LEREN IN SAMENHANG - CONTEXT PANDEMIE

BASISUITRUSTING

Een leslokaal

- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is om communicatieve werkvormen te organiseren;
- met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid;
- met de mogelijkheid om (online) verklarende woordenboeken, de (online) woordenlijst, diverse bronnen zoals kranten en tijdschriften, audio- en beeldopnamen te raadplegen.
- Toegang tot (mobile) devices voor leerlingen.

- **Data expeditie sessies Nederlands via Q&A**

- donderdag 4 maart 2021 13.00 - 14.30u
- donderdag 4 maart 2021 19.00 - 20.30u
- maandag 8 maart 2021 13.00 - 14.30u

QR Code: Forms
vooraf invullen

- **Planning sessies Leren in Samenhang**

19 april 2021	15.00 - 17.00u
20 april 2021	10.00 - 12.00u
20 april 2021	15.00 - 17.00u
23 april 2021	10.00 - 12.00u

- **Verdiepende sessies: didactische ateliers**

- 3e trimester huidig schooljaar - herhaling volgend schooljaar
- geplande onderwerpen:
 - ❖ Schrijfvaardigheid
 - ❖ Begrijpend lezen
 - ❖ Aan de slag met literatuur

Zie leerpad

Nog vragen? Contacteer je begeleider.

Regio	Contact
Oost-Vlaanderen	Martine.vanovermeiren@katholiekonderwijs.vlaanderen
West-Vlaanderen	Luc.zwartjes@katholiekonderwijs.vlaanderen
Antwerpen	An.vermeyen@katholiekonderwijs.vlaanderen
Limburg	Wendy.vancluysen@katholiekonderwijs.vlaanderen
Mechelen-Brussel	Tom.debraekeleer@katholiekonderwijs.vlaanderen
Jezüieten	Maarten.debeucker@katholiekonderwijs.vlaanderen
Salesianen van Don Bosco	Roeland.vandenbroek@katholiekonderwijs.vlaanderen
Vlaams Lasalliaans Perspectief	Ingrid.saelen@katholiekonderwijs.vlaanderen